

УТВЪРДИЛ:

Министър на образованието и науката

Дата:

13.02.2024 г.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ИНСПЕКТОРАТА ПО ЧЛ. 46 ОТ ЗАКОНА ЗА АДМИНИСТРАЦИЯТА НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА ПРЕЗ 2023 г.

Отчетът за дейността на Инспектората на МОН за периода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г. е съставен в съответствие с разпоредбите на чл. 46, ал. 8 от Закона за администрацията, чл. 30, ал. 5 от Устройствения правилник на МОН и чл. 20 от Наредбата за структурата и минималната численост на инспекторатите, реда и начина за осъществяване на дейността им и взаимодействието със специализираните контролни органи. Същият съдържа информация за степента на изпълнение на целите, заложи в Годишния план за 2023 г., вида и броя на извършените планови и извънпланови проверки, обобщена информация за дадените препоръки, тяхното изпълнение и постигнатите резултати, както и друга допълнителна информация.

Изпълнението на Годишния план за дейността на Инспектората на МОН за 2023 г. е в следните направления:

1. Проверки в специализираната администрация на МОН и ВРБ за ограничаване и намаляване на риска от нарушения при изпълнение на държавната служба с поставен акцент върху последващия контрол;

2. Проверка в административни звена на МОН за изпълнението на Национални програми на МОН;

3. Съвместни проверки с други дирекции на МОН на дейности в РУО по прилагане на нормативни актове;

4. Прилагане на ЗПКОНПИ (отм.) и Закон за противодействие на корупцията (ЗПК, в сила от 06.10.2023 г.) в МОН относно приемане и съхраняване на декларациите за имущество и интереси, водене на регистри на декларациите и извършване на проверки за несъвместимост;

5. Контрол по прилагане на антикорупционното законодателство от ВРБ; оказване на методическа подкрепа на РУО за правилно прилагане на разпоредбите на чл. 308, ал. 4 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), касаеща наличието на несъвместимост за заемане на длъжността „директор на образователна институция“, както и даване на становища по други конкретни случаи;

6. Административен контрол в МОН и Изпълнителна агенция „Програма за образование“ (ИАПО) относно изпълнение на задължения, произтичащи от Националния план за възстановяване и устойчивост на Р България (НПВУ);

7. Последващ контрол за проследяване изпълнението на дадените предложения и препоръки от проверките на Инспектората на основание чл. 30 от Наредбата за структурата и минималната численост на инспекторатите, реда и начина за осъществяване на дейността им и взаимодействието им със специализираните контролни органи (НСМЧИРНОДВСКО). Увеличаване делът на последващия планов контрол във връзка с извършени извънпланови проверки в края на 2022 г.;

8. Взаимодействие на Инспектората на МОН с Главния инспекторат на МС, КПК, НСАП и др.;

9. Укрепване на административния капацитет и повишаване на професионалната квалификация на служителите в Инспектората.

През 2023 г. са извършени 55 бр. проверки, от които планови – 22 бр., извънпланови – 18 бр. и 15 бр. предварителни проучвания по постъпили сигнали за незаконни или неправилни действия или бездействия.

За сравнение през 2022 г. извършените проверки от Инспектората са 39 бр., от които 16 бр. планови и 23 бр. извънпланови. Отчита се тенденция за увеличаване на общия брой на проверките през 2023 г. с 41%.

1. Извършени планови проверки – 22 бр., от които 1 бр. комплексна и 21 бр. тематични:

1. Комплексна проверка на цялостната дейност в Дирекция „Висше образование“ в МОН, обхващаща периода от 10.11.2022 г. до 10.11.2023 г.

Резултатите са представени в доклад до министъра на образованието и науката, който съдържа 4 бр. изводи и 7 бр. препоръки в т.ч. предложения за образуване на дисциплинарни производства. Инспекторатът е изпратил писмо до проверяваната дирекция за резултатите от извършената проверка с препоръки за отстраняване на пропуски и нарушения и подобряване на работата.

Проверката е извършена през м. декември 2023 г., поради което цялостното изпълнение на препоръките ще бъде проследено и отчетено през следващия отчетен период.

2. Извършени тематични проверки:

2.1. Проверка в Дирекция „Политики за стратегическо развитие, квалификация и кариерно развитие“ (Д ПСРККР), отдел „Квалификация и кариерно развитие“ в МОН на изпълнението на Национална програма „Мотивирани учители и квалификация“ (НП). Проверката обхваща периода от 01.01.2022 г. до 15.03.2023 г. Резултатите са представени в доклад до министъра на образованието и науката, който съдържа 9 бр. изводи и 6 бр. препоръки. Установени са системни проблеми при администрирането на НП, което има пряко отношение към липсата на вътрешна правна рамка, осигуряваща прозрачното и ефективното ѝ изпълнение. Препоръките са за срочно изготвяне на подходяща вътрешна правна рамка.

Упражнен е планов последващ контрол на изпълнението.

2.2. Проверка на дейността на РУО - Пазарджик по спазване на действащото законодателство, пълно и законосъобразно прилагане на трудовото законодателство, пропуски и слаби страни в дейността на РУО и изпълнение на препоръки от проверки на други контролни органи за периода 17.07.2022 г. до 17.07.2023 г. Проверката е извършена от Инспектората съвместно с дирекциите: „Организация и контрол“, „Правна“, „Човешки ресурси и административно обслужване“ и „Стопански и счетоводни дейности“. Резултатите са представени в доклад до министъра на образованието и науката, който съдържа 7 бр. изводи и 6 бр. препоръки.

Дадено е предложение за образуване на дисциплинарни производства, едно от които е приключило с приемане на писмените обяснения, а другото е в ход.

Упражнен е планов последващ контрол на изпълнението.

Цялостното изпълнение на предложенията ще бъде отчетено в следващия отчетен период.

2.3. Тематичният контрол по реда на ЗПКОНПИ (отм.) и ЗПК обхваща общо 14 бр. проверки.

2.3.1. Проверка за спазване на срока за подаване на декларации за имущество и интереси.

През 2023 г. в Инспектората са постъпили 917 бр. декларации за имущество и интереси, за които се води публичен регистър на интернет страницата на МОН в рубриката „Антикорупция“, който се поддържа в актуално състояние <https://web.mon.bg/bg/100507>.

Осъществен е планов контрол за спазване на срока – 15 май, за подаване на ежегодните декларации за имущество и интереси по чл. 35, ал. 1, т. 2 във връзка с чл. 38, ал. 1, т. 2 от

ЗПКОНПИ (отм.). Изготвен е доклад до министъра за неподадени в законовия срок декларации. Установено е подаване на декларациите в съответствие с нормативните изисквания.

Допълнително са подадени и проверени 4 бр. декларации за промяна на декларираните обстоятелства в декларацията за имущество и интереси.

От страна на Инспектората са дадени указания относно задълженията на служителите за правилно и срочно попълване на декларациите за имущество и интереси. Обърнато е внимание на санкциите при нарушаване на срока за подаване на декларациите.

2.3.2. Проверка на подаването в срок от новоизменен държавен служител във ВРБ на встъпителна декларация за имущество и интереси по чл. 49, ал. 1, т. 2 от ЗПК във връзка с чл. 52, ал. 1, т. 1 от същия закон. Изготвен е доклад за неподадена в срок декларация. След дадени указания от Инспектората са предприети необходимите действия от служителя за подаване на декларацията.

2.3.3. Месечни проверки 12 бр. на декларации за несъвместимост по чл. 35, ал. 1, т. 1 от ЗПКОНПИ (отм.) и чл. 49, ал. 1, т. 1 от ЗПК. Проверени са 93 бр. декларации, за което са изготвени 12 бр. доклади до министъра. Установено е спазване на едномесечния срок от заемането на длъжността за подаване на декларациите за несъвместимост по реда чл. 36, ал. 1 от ЗПКОНПИ (отм.) и на чл. 50, ал. 1 от ЗПК.

С доклад министърът е уведомен за един служител, за който при проверката от Инспектората е установена несъвместимост. Допълнително служителят е уведомил Инспектората за предприетите действия за отстраняване на несъвместимостта в срок. При повторната проверка в Търговския регистър е установено, че несъвместимостта е отстранена.

2.4. Административен контрол в дирекция ПСРККР, отдел „Политики за стратегическо развитие“ (ПСР)на изпълнение на задължения, произтичащи от НПВУ, както следва:

- инсталиране на „бутон за нередности“ по НПВУ на сайта на МОН чрез ел. адрес signals.npvu@mon.bg и изясняване на проблеми при функционирането му;

- проверка на данни, необходими за изготвяне на становище и писма на МОН до МФ относно резултатите от извършен през м. декември 2022 г. системен одит от ЕК на предприетите мерки за защита на финансовите интереси на Съюза по ПВУ на Р България. Изготвяне на доклад от Инспектората за изпълнение на изискванията и указанията от министъра на финансите;

- превенция на пропуски, неясноти и неточности при изготвяне и актуализиране на Политика на МОН за борба с измами, корупция, конфликт на интереси и двойно финансиране и мерките за докладване и коригиране на сериозни нередности като Структура за наблюдение и докладване по Плана за възстановяване и устойчивост. Оказана е методическа подкрепа на отдел ПСР за изготвяне и прилагане на Политиката, утвърдена със Заповед № РД 09 - 3531/01.11.2023 г.

2.5. Проследяване изпълнението на дадените предложения и препоръки от проверките на Инспектората – 4 бр., както следва:

2.5.1. Последващ контрол на изпълнението на дадените препоръки след проверка в РУО – Враца. Препоръките са изпълнени.

2.5.2. Последващ контрол на изпълнението на препоръка от Плана за действие на РУО – Пазарджик за изпълнение на препоръките в одитен доклад. В РУО са предприети действия за актуализиране състоянието на вътрешноведомствената антикорупционна правна рамка и на регистъра на декларациите за годините преди 2022 г.

2.5.3. Последващ контрол на изпълнението на препоръките, дадени при проверка в отдел „Квалификация и кариерно развитие“ на Д ПСРККР. Препоръките са изпълнени.

2.5.4. Последващ контрол на изпълнението на препоръките, дадени при проверка през м. юли в РУО – Пазарджик. С доклад РУО – Пазарджик информира МОН за изпълнението на направените препоръки. Препоръките са изпълнени.

II. Извънпланови проверки и разглеждане на постъпили в Инспектората сигнали/жалби/доклади/писма.

През 2023 г. Инспекторатът е осъществил извънпланов административен контрол, както следва: извършени са **18 бр.** извънпланови проверки и **15 бр.** предварителни проучвания.

Инспекторатът е участвал в **3 бр.** извънпланови съвместни проверки под ръководството на друго административно звено в МОН.

В хода на упражнениия извънпланов контрол са предприети необходимите действия, като събиране и анализиране на необходимата информация и документи, изготвяне на доклади до министъра, изготвяне на писма с препоръки до проверяваните обекти, даване на конкретни указания за предприемане на действия по отстраняване на констатираните пропуски в указаните срокове, препращане на сигнали до ВРБ по компетентност. С писма подателите на сигнали/жалби/запитвания са уведомявани за установеното. Информацията за предприетите действия по изпълнението на дадените препоръки се предоставя своевременно в Инспектората.

Извънплановите проверки са:

- **8 бр.** проверки по сигнали/жалби за незаконни или неправилни действия или бездействия на служители в МОН и ВРБ, които са разгледани по реда на АПК;

- **4 бр.** проверки по инициатива на органа на власт (в ДВО в МОН, в РУО – Пловдив, 2 бр. извънпланови комплексни проверки на цялостната дейност на РУО – Ямбол и РУО – Шумен);

След разглеждане на **4 бр.** сигнали Инспекторатът изпраща по компетентност три от тях на РУО във връзка с прилагането на ЗПКОНПИ (отм.) и един сигнал на ИАПО във връзка с твърдения за нарушения на проект по ОПНОИР и прилагане на Наредбата за администриране на нередности по Европейските структурни и инвестиционни фондове.

По писма от НС и от едно РУО са изготвени **2 бр.** становища от Инспектората.

Извършени са **15 бр.** предварителни проучвания на основание чл. 32, ал. 1 от НСМЧИРНОДВСКО, от които по сигнали и жалби – 14 бр. и 1 бр. по постъпил доклад с характер на сигнал от служител в РУО. За резултатите от предварителните проучвания са изготвени доклади до министъра, които съдържат мотиви за последващи действия. След 14 бр. предварителни проучвания е установено, че сигналите не подлежат на проверка и след 1 бр. предварително проучване е предложено на министъра да бъде извършена такава. Изготвени са отговори до подателите на сигнали.

През 2023 г. в Инспектората на МОН няма постъпили сигнали/жалби, които да съдържат данни за корупционно нарушение или за конфликт на интереси по смисъла на ЗПКОНПИ (отм.) и ЗПК по отношение на задължените лица с орган по назначаване министърът на образованието и науката.

III. Осъществяване на други дейности от Инспектората в съответствие с нормативната уредба:

- Изготвяне на Стратегически план за дейността на Инспектората на МОН за периода 2023 г. – 2024 г.;

- Изготвяне на Годишен план за дейността на Инспектората за 2024 г. и Годишен отчет за дейността на Инспектората на МОН за 2022 г.;

- Изготвяне на Антикорупционен план (АКП) на МОН за 2023 г. и Отчет за изпълнението на АКП на МОН за 2022 г.; предприемане на действия за изготвяне на Отчет на изпълнението на АКП на МОН за 2023 г. и на АКП на МОН за 2024 г.;

- Събиране на информация и изготвяне на отчет на МОН по изпълнение на Пътната карта за изпълнение на Националната стратегия за превенция и противодействие на корупцията в Р България (2021 – 2027); Участие на Ръководителя на Инспектората на МОН в Работна група на МС във връзка с изготвяне на Отчета и даване на предложения за мерки в Пътната карта;
- Участие на Ръководителя на Инспектората в Работна група на МС за изготвяне на проект на Наредба по реда на § 2, ал. 6 от ДР на ЗПК;
- Участие на представители на Инспектората в Работна група в МОН за изготвяне на Вътрешни правила и Указания във връзка с прилагането на Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения. В изпълнение на Стратегията за управление на риска в МОН е изготвен Риск-регистър на Инспектората на МОН за 2023 г.;
- Участие на представители на Инспектората в изготвянето на Политика на МОН за борба с измами, корупция, конфликт на интереси и двойно финансиране и мерките за докладване и коригиране на сериозни нередности като Структура за наблюдение и докладване по Плана за възстановяване и устойчивост;
- Изготвяне на нова и актуализиране на съществуващата вътрешна правна рамка за дейността на Инспектората;
- Оказване на съдействие от Инспектората на външни контролни органи;
- През отчетния период служителите в Инспектората са участвали при изготвяне на текущи преписки от компетентността на Инспектората, вкл. във връзка с заявления по Закона за достъп до обществена информация;
- Администриране на постъпилите сигнали, жалби и запитвания на ел. адрес anticorruption@mon.bg;
- Поддържане на рубриката „Антикорупция“ на интернет страницата на МОН в актуално състояние;
- Участие на служителите от Инспектората в обучения, имащи отношение към функционалните им задължения.

ЗАРА ДОБРЕВА

Ръководител на Инспекторат